కథా నిలయం
5184
శ్రీకాకుళం

ఋణదత్తుని కథ

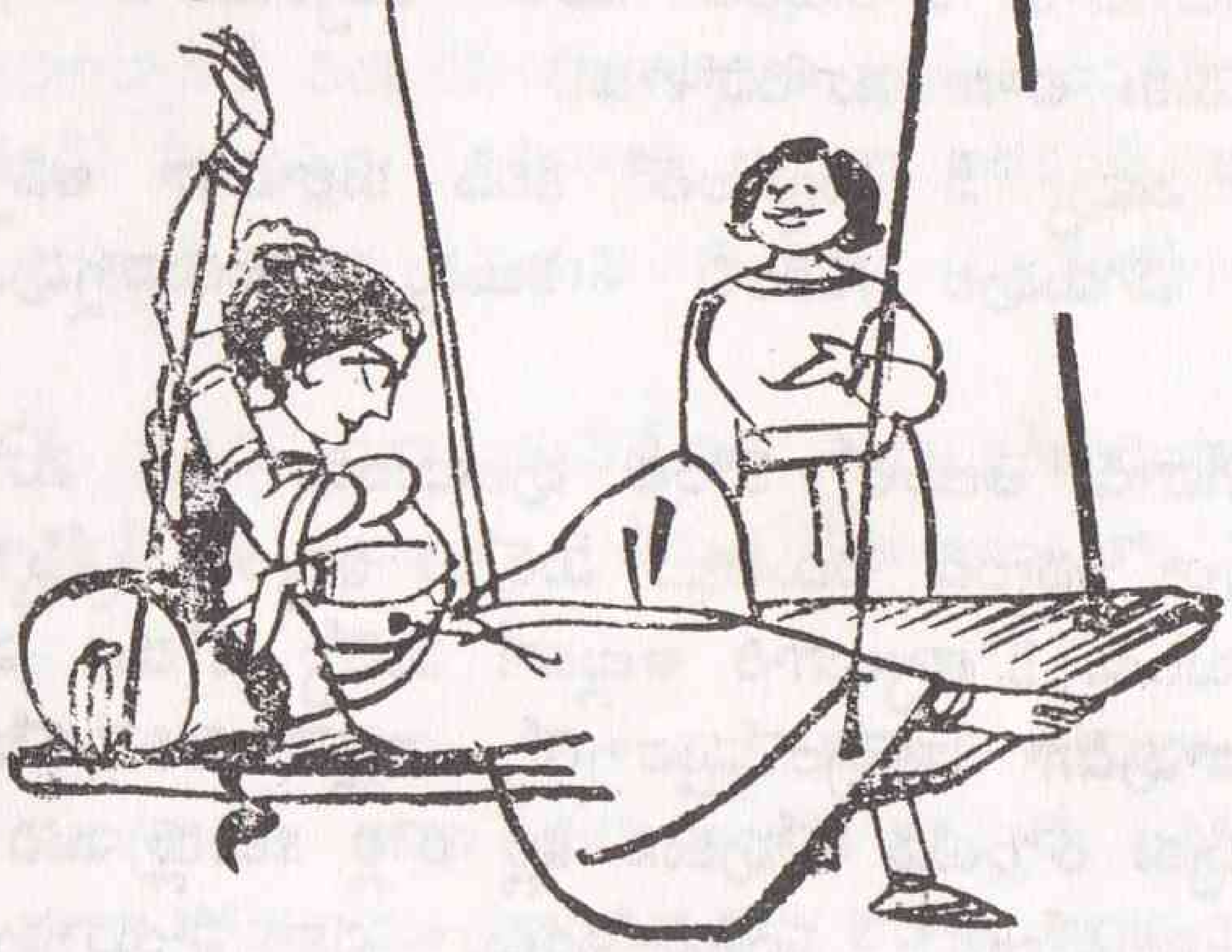

మీ ఆలుమగ లిద్దరికీ ఋణానుబంధం యేర్పడ్డది నూరేళ్ళక్రితం. అప్పట్లో నీ పేరు ఋణదత్తుడు. మీ తండ్రి ఋణబుద్ధిగారు, ఋణసిద్ధి అనే దుష్టుడికి డబ్బు బాకీపడి తీర్చలేక ఆ లోగానే జన్మ ఫిరాయించవలసి రావడంవల్ల వ్యవధిలేక నిన్ను ఋణసిద్ధికి అప్పగించాడు.

నువ్వప్పుడు ఇరవై యేళ్ళ చిన్నవాడివి. మంచిబలంగా ఏపుగా ఉండేవాడివి. ఋణసిద్ధిగారి అప్పుతీరే పర్యంతం నువ్వు ఆర్జించినదంతా ఆయనకు ఇచ్చుకుంటూ వచ్చేటట్టు ఏర్పాటు. ఆనాటి నుండి నీకు ఋణదత్తుడు అని పేరు వచ్చింది. కానీ నువ్వు అసాధ్యుడివి. అప్పులనేవి ఉండగా కష్టపడి సంపాదించడమేమిటని నవ్వుకున్నావు. పైగా అప్పుతీర్చడానికి అప్పుడబ్బే ముఖ్యమని నీ నమ్మిక. అందువల్ల కుడి యెడమైనా చిత్తం వచ్చినట్టు రెండు చేతులా అప్పు చేశావు. రద్దీనిబట్టి దగ్గరున్న వాళ్ల చేతులు అప్పు పుచ్చుకుని వాటితోకూడా అప్పు చేశావు.

అప్పు ఇవ్వగలవాడిని యేరుకోవడంలో, యేరుకున్న వాడిని యెరవేసి పట్టుకోవడంలో, పట్టుకున్న వాడిని ఆకట్టుకోవడంలో, ఆనక వాడిచేత అప్పు (అసలాపాటికి వాడివ్వబోయే అప్పు నీ దృష్టిలో వాడివ్వవలసిన బాకీగా తయారయిపోయి ఉంటుంది) కక్కించడంలో, అది మళ్ళీ ఇవ్వకుండా చెల్లు పెట్టించడంలో నీకు నువ్వే సాటి అనిపించుకున్నావు. నిన్ను చూపించి విశ్వామిత్రుడిని నక్షత్రకుడూ, అతడిని ఇతడూ హేళన చేసుకునేవారు. బీద ఉపాధ్యాయులకూ, గుమాస్తాలకూ, వారి వారి ఇల్లాళ్ళు నిన్ను ఆదర్శంగా చూపించే వారు. ఋణదత్తుడు అప్పు అడగడంలో చూపే ప్రతిభలో సగమేనా మీరు కప్పాలూ, పన్నులూ, బాకీలు వసూలు చేయడంలో చూపితే ఖజానా ఇంత బావురుమని ఉండేది కాదు అంటూ మహా మంత్రులు, ఇతర రాజోద్యోగులూ ఆయా వసూళ్ల ఉద్యోగులను దీవాట్లేసేవారు.

ఈవిధంగా నీ పేరు ముమ్మరంగా మోగిపోతున్న రోజుల్లో యీ అమ్మాయి ఋణసుందరి నిన్ను గురించి వింది. ఆమె తండ్రి ఋణకేతుడు కొన్నాళ్లు ఉద్యోగంచేసి, ఇదేమిటని మానేసి అప్పుచేసి బాగా డబ్బుగడించాడు. ఆయనకు ఋణసుందరికాక అఋణ, కఋణ అని మరిద్దరు పుత్రికలు. తన ఆస్తిని నిర్వాకంచేసి నిలబెట్టే ఋణదీపకుడు లేనందువలన, ఉన్న ముగ్గురు కూతుళ్ళలో ఋణసుందరి అనే చిన్నదాన్ని అధికారిణిగా ఎన్నిక చేసుకొని, డబ్బుని ఎలా కాపాడుకోవాలో, దొంగల నుండి, అప్పులడిగేవారి బారినుండి యెలా తప్పించుకోవాలో, తప్పించుకొన్నట్లు నటించాలో ఆమెకు బాగా నూరిపోశాడు.

ఒకరోజున నువ్వు నీ మిత్రులతో కలిసి కులాసాగా అప్పుల గురించీ, ఇచ్చి పుచ్చుకోడాలలో వొడుపుల గురించీ కబుర్లు చెబుతున్నావు. అంతా శ్రద్ధగా వింటున్నారు.

'...అసలడిగేవాడి తేజంలో కొంత వుంటుంది. ఏదీ మాటవరసకి చెబుతా, మీరో వరహా ఇలా ఇవ్వండి చెబుతా... మీరోటి ఇవ్వండి. శ్రేష్టిగారూ, తమరు ఒక హస్తం దయచేయండి. కొత్వాలుగారి అల్లుడా! నువ్వో జోడు మంజూరు చేయించు అంటూనే హడావుడిగా వాళ్ళేంచేస్తున్నారో, వాళ్లకే తెలిసేలోగా రెండు పుంజీల వరహాలు పుచ్చుకు రొంటిన దోపుకుని కల్ల బొల్లి కబుర్లు మరి నాలుగు చెప్పి 'మీ వరహాలు మళ్ళీ నాల్రోజుల్లో పంపిస్తా'నంటూ చక్కాపోయావు.

నిన్నోహకంట కనిబెడుతున్న ఋణసుందరి చెలికత్తె ఋణతిలక అనేది హౌరా అని ముక్కున వేలేసుకొని నిన్ను పిలిచి, ఓ చిన్నవాడా మా ఋణసుందరి దగ్గిర అప్పు సంపాయించగలవూ? అన్నది.

అదెంతపని అనుకొని ఆ మాటే అని, మర్నాడే నువు ముస్తాబై జలతారు కండువా వేసుకొని హాయలుగా ఋణకేతుడింటికి ఆయన ఇంట లేనివేళ వెళ్ళి అయ్యా! ఋణకేతుడుగా రున్నారా! అన్నావు.

ఋణసుందరి సావిట్లో ఉయ్యాల ఊగుతోంది, లేరని నిజంగా మీకు తెలీదా అంది వెటకారంగా.

అమ్మా, అయినింటి పడుచు అనతగ్గ మాటలు కావివి. అయినా అడిగావు కాబట్టి చెబుతున్నా, వారు లేరని ఖరారు చేసుకుందికి అడిగాను అన్నావు నువ్వు వినయంగా.

ఎవరు మీరు, ఏం కావాలి? అంది ఋణసుందరి నిర్లక్ష్యంగా

నా పేరు ...ఋణదత్తుడు అన్నావు గంభీరంగా నిలచి కండువా సవరించుకుంటూ.

ఊయలలో చిన్నది తెల్లబోయింది. తానిన్నాళ్ళూ యెదురుచూస్తున్న ఘనుడు యెదుట నిలచాడన్న తలపు రాగానే ఆమె చెంపలలో కెంపులు వెలిగాయి.

మీకేమైనా అప్పు కావాలండే? అని తెగించి అడిగేటంత ప్రేమ, గౌరవం పెల్లుబికాయి ఆమెలో. సుశిక్షితురాలు కాబట్టే అంతలోనే ఆ ఊహని నిభాయించుకుని కూర్చోండి అంది పీఠం చూపిస్తూ.

నువ్వుకూడా ఆ ముహూర్తాన అమితంగా కలవరపడి పోతున్నావు. ఇంత అందమైన చిన్నదాని గురించి ఎంత ఘోరమైన వదంతులూ అని. ఇంత చక్కనిదాని

దగ్గర క్రూరంగా అప్పు తీసుకోవడమేనా అన్న భావం కూడా కలిగి చలించిపోయావు. కానీ సుశిక్షితుడివి కాబట్టి ఆ ఊహని నిభాయించుకున్నావు."

కథ వింటున్న సుబ్బన్న, నాగలక్ష్మి ఈ మధుర ఘట్టాన్ని తలచుకొని ఒకరినొకరు ఓరకంట చూసుకున్నారు.

"అదిగో ఆ చూపులే మీ ఇద్దరినీ ఒకే క్షణంలో మోసగించాయి. ఆమె చూపులు నీ చూపులు కలవగానే నీ గుండె ఝల్లుమని, ఒళ్ళు జలదరించి-సుందరీ అడగను నిన్ను ఋణం అడగను-అనేశావు నువ్వు.

సరిగా ఆ ముహూర్తానికే చిరంజీవి సౌభాగ్యవతి ఋణసుందరికి కూడా అలాంటి తలపే కలిగి, అడగండి! మీ ఇష్టం వచ్చినంత ఋణం అడగండి, ఇస్తాను అనేసింది.

ఆ లోగానే నువ్వు నాలిక్కొరచుకుని (అపుడు ఒకటేలే) పదివేలు చాలు అనేశావు.

ఆ పిల్ల అలాగే మనసు మార్చుకునేదేకాని, మాట జారిందాయె. చేసేదిలేక ఇచ్చేసింది. ఈ జన్మకి మీ ఋణం తీర్చుకోలేను అంటూ నువ్వు సగర్వంగా వెళ్ళిపోయావు.

ఆ రోజున ఆమెని అప్పచెల్లెళ్ళు ఈ అప్పు గురించి ఒకమాట అన్నారా...ఒక హేళన చేశారా...సాయంత్రానికి ఋణకేతుడు ఇంటికి వస్తూనే, జరిగిన ఓఘాయిత్యం విని నిలువునా కుప్పకూలి పోయాడు. కూడదీసుకొని లేచాక, కూతుర్ని పునరుక్తిదోషం పట్టినా సరేనని కొద్దిపాటి ఘాటుమాటలతోనే మళ్ళీ మళ్ళీ తిట్టిపోశాడు.

సుందరి చిన్నబుచ్చుకుంది. మళ్ళీ ఆమె కోలుకోలేదు. అంతేకాదు, ఎవరొచ్చి అడిగినా అడక్కపోయినా పనిమల్లె పిలిచి అప్పులిచ్చేసేది డబ్బు. అది చూసి తండ్రి ఋణశాస్త్రజ్ఞులను పిలిచి చూపించాడు. ఇచ్చిన పెద్ద అప్పు మళ్ళీ రాబట్టించడమే మందన్నారు వాళ్ళు.

పుచ్చుకున్నవాడు ఋణదత్తుడు, మరోడూ మరోడూకాడు. ఎలాగ? అని నిరాశపడ్డాడు తండ్రి.

చాలా ఆలోచించి చివరికి ఋణసుందరిని నీకిచ్చి పెళ్లిచేసేశారు, బతికున్నన్నాళ్ళూ, కూడా వుంటావు కాబట్టే వసూలు చేసుకో అని. కానీ ఆ జన్మలో అప్పులు తీర్చే ఉద్దేశమూ లేదు, శక్తీలేదు నీకు. నీదగ్గర ఉన్నదంతా అప్పు డబ్బే. ఆమెకు పనికిరాదు. నువ్వు సంపాయించగా చూసి వసూలు చేదామని కాచుకొని కాపరం చేసింది. అంతలోకే ఆ జన్మ అయిపోయింది.

పక్కజన్మలో నువ్వు వడ్డీ వ్యాపారస్తుడివి. ఒకళ్ళకి అప్పులివ్వడమే తప్ప తీసుకోడం నీకు పని కాదాయె. మీ యింట నౌకరుగా పుట్టిన సుందరి ఆ జన్మంతా చూసి చూసి విసుగు చెందేవరకూ నువ్వు ఇల్లు మారి గుర్రం అయ్యావు. ఈ పిల్ల మళ్ళీ అడగుర్రమై పుట్టి నీతో జతగట్టి అప్పు వసూలు చేయబోయింది. ఒక వాయిదా కట్టావో లేదో నువ్వు తొడుక్కున్న గుర్రానికి గడ్డిపరకలు చెల్లాయి.

పొరుగు జన్మలోనో ఆ పక్కదాంట్లోనో యీవిడ నీ కొడుకై పుట్టి నానా క్షోభా పెట్టి చాలావరకూ అప్పు వసూలు చేసింది. తరవాత వోసారి నువ్వు గండభేరుండమై పుట్టావు. ఈవిడ నీ కడుపున పుట్టింది. నీక్కోపం వచ్చి తిట్టబోయావు. పిల్లకు

కొంచెం భాష తెలిసేదాకా ఆగి తిడదామనుకుంటున్నావు. అంతలోనే కాలాతీతం అయిపోయి ఇల్లు మారిపోయావు. ఈ సారి వో మంచివాడి కడుపునపడి కొంచెం పెరుగుతూనే అప్పు తీర్చిపారెయ్యాలనుకున్నావు. ఇంకా చాలా పథకాలు వేసుకున్నావు- ఆ జన్మలో తొడుక్కున్న శరీరానికీ, దానికి పెట్టిన పేరుకీ పేరూ గట్రా తెద్దామని. ఓ రోజున దానికి దెబ్బ తగిలింది. తరవాత దాని మూలానే శాల్తీ పాడైపోయింది. అనుకున్న పనులు ఆగిపోతాయని, దానికి యెన్నో మరమ్మతులు చేయించావు. మాసికలు వేయించావు. ఆ జన్మలోనే యీవిడకి చాలావరకు అప్పు తీర్చేశావు. ఇంకో పది వరహాలుండనగా యీవిడ గల్లంతై పోయింది. ఇప్పుడు యీ జన్మకి మీరు నాగుపాములై పుట్టాక ఇదిగో ఆ మిగతా డబ్బుకోసం నీ పెళ్ళమై నానా అవస్థలూ పెడుతోంది.

మొన్న నిన్ను పట్టుకున్న పాములాడికి యీవిడ ఆ మధ్య వో జన్మలో పదివరహాలు బాకీ. నువ్వెలాగా యీవిడకో పదివ్వాలిగదా, అది నీద్వారా ఇప్పించేస్తే ఇటు తనకి నీ బాకీ, అటు వాడికి తన బాకీ కూడా వొక్కసారే చెల్లిపోతాయని, యెవరిదారిన వాళ్ళుపోయి కొత్తవారి దగ్గర అప్పులు చేసుకోవచ్చనీ ఊహపడి నిన్ను వాడికి దొరికిపొమ్మంది. వాడు నిన్ను అమ్మి నాలుగు కాసులు చేసుకుపోవచ్చుగాని, తెలీక కోరలు పీకేశాడు పాపం. ఇపుడు...”

కళ్ళు మూసుకొని కథ అంతా వింటూ మనసు సమాధాన పరచుకొంటున్న సుబ్బన్నకి అంతలోనే, ఐ.పి. పెడుతున్న వాడికి ఆ క్రితం రోజే ఆస్తిమీద అరవై వేలు అప్పిచ్చినవాణ్ణి చూసి తోటివాళ్ళు నవ్వుతున్న రకం అలికిడి వినబడి కళ్ళు తెరచి చూశాడు.

దాదాపు రెండులక్షల చీమలు పొట్ట చెక్కలయేలా నవ్వుతున్నాయి. కొన్ని కిందపడి దొర్లుతున్నాయి. కొన్ని ఇందాకటినుంచీ కథ చెబుతున్న పెద్ద చీమకి జోహార్లు చేస్తున్నాయి.

అద్భుతం మావయ్యా! ఇంత గొప్పవాడి వనుకోలేదు. ఈ జన్మలూ గిన్మలూ ఇవన్నీ యెలా అల్లావయ్యా. ఈ కథ ఎలా కల్పించావయ్యా అంటున్నాయి కొన్ని చీమలు.

పెద్ద చీమ వినమ్రత నటించి యేదో గమ్మత్తు...యేం చెప్పకపోతే ఈ పాములు యీ వరకు పుట్టని ధ్వంసం చేసేవి గదా అంటోంది.

చీమలన్నీ పగలబడి నవ్వుతున్నాయి.

అయితే స్వామీ! ఈ జన్మల గొలుసుకథ ఎక్కడిది. లేనిపోని యీ కోతలూ, అబద్ధాలూ చెప్పడం యెక్కడ నేర్చారూ... క్రితం జన్మలో మనిషిగా పుట్టారా ఏమిటి పుట్టతీసి అందో ఆడచీమ.

అబద్ధానికి మనిషే కావాలనేముంది?... మీ ఆడంగులు చాలరూ అన్నాడామె మొగుడు ఎత్తిపొడుపుగా.

పెద్దచీమ తుళ్ళి తుళ్ళి నవ్వుకుంటోంది, జన్మట, పాత జన్మట, ఛి,ఛి అంటూ.

సుబ్బన్నకీ, నాగలక్ష్మికీ కూడా జరిగినకథ క్షణంలో తెలిసిపోయింది.

ఒక్కసారిగా నాగలక్ష్మి తోకమీద లేచి బుస్సుమంది. పుట్టమీద చీమలు కకావికలై పోయాయి. నాగలక్ష్మి పుట్టమీదకి విరుచుకుని పడబోయింది. అంతలోకి సుబ్బన్న చుట్టూ చూసి గతుక్కుమని నాగలక్ష్మిని ఆగమన్నాడు. నాగలక్ష్మి ఆగింది. ఆగి చుట్టూ చూసింది.

పదిలక్షల చీమలు, ఎప్పుడొచ్చాయో చడీచప్పుడూ లేకుండా చీమల్లా వచ్చేసి పాముల్ని చుట్టుముట్టడించి నిలబడి ఉన్నాయి గంభీరంగా, ఎటుచూసినా కనుచూపుమేరలో నేల కనబడటంలేదు.

ఛీఛీవిటిది, ఛీఛీవిటీ ఓఘాయిత్యం. మిమ్మల్నందరినీ బూడిద చేసేస్తాను అన్నాడు సుబ్బన్న.

బలవంతమైన సర్పము చలిచీమల చేతజిక్కి అందో చీమ తెలివిగా. సాటి చీమలన్నీ పగలబడి నవ్వాయి.

ఏడిశారు బోడి తెలివీ మీరూను-అసలు మీరు చలిచీమలు కారుగా అంది నాగలక్ష్మి వెటకారంగా.

చూస్తారా ఏవిటి తడాఖా. పద్యం రైటో కాదో ఇపుడే తేల్చేదాం అంది చిన్న చీమ దూకుడుగా.

పెద్దచీమ దాన్ని మందలించి సుబ్బన్నని అనునయించింది.

అయ్యా సుబ్బన్నగారూ సారస్వత గోష్ఠి మన సమస్యను పరిష్కరించదు. జరగాల్సింది చూద్దాం...ఇప్పుడు జరిగిందేదో జరిగింది. దిగిన వాళ్ళం ఎలాగా దిగిపోయాం. ఇపుడు కదిలిపోవడం కష్టం. పోతే మిమ్మల్ని ఓడించడం సులభం. ఇప్పటికే కొంత స్నేహితులమైనందువల్లా, కందపద్యాలలో ప్రాసాదికాలవంటి ఛందో బాంధవ్యాలవల్లా, రెండూ మనకు తగవు. అందువలన సంధి చేసుకుందాం. ఈ పుట్టని మీరు మాకు అప్పుగా ఇవ్వండి. మేము స్థిమితపడ్డాక మీకో పుట్ట కట్టిపెడతాం.

అన్నన్నా! ఎంతమాటన్నావు! ఇంకేమైనా అడుగు. ప్రాణం అడుగు. అంతే తప్ప....ఓ పక్కనుంచి స్నేహం, బాంధవ్యం అంటూ అప్పు అడుగుతావేమిటయ్యా? అన్నాడు సుబ్బన్న.

పెద్దచీమ తెల్లబోయింది.

సుబ్బన్న మందహాసం చేశాడు. ఔను, అప్పు అడగడం అంత అకార్యం ఇవ్వడమే. ఇన్నాళ్లూ మనం బోలెడంత ప్రేమాగీమా లేకపోయినా...పగ లేకుండా బ్రతుకుతున్నాం. అప్పు అనగానే అది వచ్చి పడుతుంది...నువ్వెరగవు కాబోలు గాని నేను కనీవినీ చాలా అనుభవం గడించాను. అదీ ఎవరిదగ్గరనుకున్నావు? మనకన్నా తెలివైన వాళ్ళు, నీతిపరులు అని చెప్పుకునే మనుషుల దగ్గర. నేను అక్కడే పుట్టి పెరిగానులే.

* * *